

Vejce a Velikonoce

Aktivita - myšlenková mapa napsat během minuty co nejvíce slov k Velikonocím

Aktivita - volné psaní - během 2 minut psát na téma Velikonoce - bez přestávky

HISTO

Velik
předev
Krista
I když

Ježíš Kristus (*mezi 7 a 1 př. n. l. – †mezi 29 a 33) známý také jako Ježíš Nazaretský či Ježíš z Nazareta, je ústřední postavou křesťanství. Jeho matkou byla podle evangelií Marie a otcem Josef z Nazaretu. Ježíš veřejně působil asi od roku 28 jako pocestný kazatel v oblasti dnešního Izraele a západního břehu Jordánu. Hlásal brzký příchod Božího království a vyzýval k obrácení či pokání. Kolem roku 30 jej Římané v Jeruzalémě

ků a to
Ježíše
lování.

Aktiv

ukřižovali. Křesťané považují Ježíše za Židy očekávaného Mesiáše, Spasitele lidstva a Božího Syna, muslimové za jednoho z nejvýznamnějších proroků. Od data Ježíšova narození, byť pravděpodobně nepřesně vypočítaného, je tradičně odvozován dnes používaný křesťanský letopočet. Ježíšova historicita není dnes až na výjimky zpochybňována.

Aktiv

Otázka	Odpověď před přečtením textu	Odpověď po přečtení textu
1. Narodil se Ježíš Kristus v roce 1. př.n.l.?	ANO -NE	ANO -NE
2. Byl jeho otcem Karel z Nazaretu?		
3. Působil někdy Ježíš jako pocestný kazatel?	ANO -NE	ANO -NE
4. Byl Ježíš z Nazaretu Žid?	ANO -NE	ANO -NE

Aktivita - s použitím předchozího textu si zahrát hru na hádání osobnosti - Ježíš Kristus

7. Je Ježíš historicky považován za vymyšlenou postavu?	ANO -NE	ANO -NE
---	---------	---------

Velikonoce se slaví každým rok jindy, svátek totiž připadá na první neděli po prvním jarním úplňku - může tedy být mezi 22. březnem a 25. dubnem. Proto mohou být v březnu i v dubnu. Datum Velikonoc bylo určeno až roku 325 na 1.nikajském koncilu.

Aktivita - zkusit vypočítat datum Velikonoc v příštím roce, nebo za pomoci staršího kalendáře nebo počítače datum Velikonoc v minulosti (třeba v roce svého narození).

<http://okhelp.cz/presny-cas/vytvor-kalendar-pro-urcity-rok.php>

Dříve Velikonocům předcházela čtyřicetidenní půst. Půst začínal Popeleční středou a končil Božím hodem velikonočním. Některé dny měly název podle zvyků a činností, které se ten den vykonávaly.

Aktivita - rozstříhat buď názvy jednotlivých dnů nebo názvy i s krátkými texty a ve skupinkách je složit a vlepit do sešitu.

Smrtná neděle (pátá neděle) - v tento den se vynášela zima = Smrt (Morana) z vesnice, poté se utopila nebo spálila - oslava ústupu zimy a oslava jara. Morana (= bohyně zimy, smrti a noci) byla zpodobněna jako figurína, většinou ze slámy.

Aktivita - nakreslit nebo vymalovat Moranu

Květná neděle (šestá neděle) je poslední neděle čtyřicetidenního půstu a otevírá Velikonoce. Věřící si připomínají Ježíšův příjezd do Jeruzaléma, kde ho lidé vítali palmovými ratolestmi

Aktivita – napsat co nejvíce zelených jídel 😊

Zelený čtvrtek připomíná poslední večeři Ježíše Krista s jeho učedníky. K Zelenému čtvrtku se proto váže hostina a středověký obřad umývání nohou starcům. Zelený čtvrtek je rovněž dnem milosrdenství a obdarování.

Velký pátek je den ukřižování Ježíše Krista, pro křesťany den smutku. Je také dnem nadpřirozených sil dobrých i zlých; čarodějnic a nepřejících. Proto se k němu váže celá řada pověr - například se mají otevírat skály a vydávat skryté poklady, kohouti mají snášet barevná vejce, ...

Bílá sobota je dnem uložení Ježíšova těla do hrobu. Křesťané v tento den slaví obřad posvěcení ohně - lidé v kostele postupně zapalují svíčky.

Boží hod velikonoční = velikonoční neděle je oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V tento den se nesmělo zametat, stlát, vynášet hnůj z chlévů, mýt nádobí, šít, čistit boty, a někde také vařit. Tímto dnem končí půst.

Velikonoční pondělí

České Velikonoce charakterizuje živá tradice pomlázky (chození „na koledu“). Velikonoční pomlázku známe od 14. století a má více podob. Jiná je na venkově, jiná je ve městech, liší se i od západu na východ.

Podstatou je vyšlehání pomlázkou (většinou z vrbových proutků), které má mít na dívky a ženy omlazující účinek

Jsou však u nás i lokality, kde je pomlázka jako mrskání děvčat (žen) neznámá. Např. v JZ a J Čechách (mezi Českým Krumlovem a Českými Budějovicemi) děti koledovaly o červené vejce bez mrskání.

Někde se místo pomlázky praktikuje polévání vodou, házení do vody apod. Na rozdíl od pomlázky má velikonoční „oblevačka“ omezený lokální výskyt a soustřeďuje se na severovýchodní Moravě, místy na Valašsku, více na Lašsku a ve Slezsku.

UPLEŤTE SI VLASTNÍ POMLÁZKU

K pletení pomlázky je nevhodnější vrba bílá (*Salix alba*). Kvalitu proutku si ověříme ihned na místě - přehněte proutek a pokud nevydrží ohnutí 90 stupňů a láme se, je pro pletení pomlázky zcela nevhodný. Před vlastním pletením si namočte proutky na 20 až 40 minut do studené vody, získají tak větší vlácnost a nelámou se. Můžete je například položit do vany a zatížit tak, aby zůstaly celé pod hladinou. K vlastnímu pletení si připravte proutky stejně silné a dlouhé. Pomlázku můžete plést ze šesti, případně z osmi proutků.

Držadlo pomlázky

Nachystejte si vrbové proutky, z kterých budete pomlázku plést a to buď šest, nebo osm kusů. Vezměte si další proutek a omotejte jím připravený svazek na silnější straně a to tak, že vložte silnější konec svazujícího proutku mezi proutky svazku, asi 3 cm od konce, 2-3krát obtočte pod vyčnívajícím koncem svazek, a pak pevně ovinujte vzhůru. Tenký konec zapleťte mezi proutky svazku. Držadlo je potřeba poměrně kvalitně utahovat, neboť jeho kvalita nám usnadní další pletení a ovlivní životnost upletené pomlázky.

Pomlázka ze šesti proutků pletená do kulata.

Proutky rozdělte tak, že máte v každé ruce po třech. Vrchní proutek č.1 z levé strany provlékněte kolem středního proutku č.5 na pravé straně a vraťte na nejspodnější pozici zpět na levou stranu. Totéž udělejte s pravým horním proutkem. Nyní proutek č.2 obtočte kolem proutku č.5 a vraťte mezi proutky č.1 a č.6. Střídavě pokračujte z každé strany až ke konci délky proutků. Nesmíte zapomenout citlivě dotahovat. Na konci svažte proutky provázkem, případně tenkým vrbovým proutkem. Můžete také ozdobit konec pomlázky barevnou pentlí.

Pomlázka z osmi proutků do čtyřhranu

Do každé ruky si vezměte 4 proutky. Proutek č.1 z levé ruky provlékněte horem mezi proutky č.6 a č.7 a spodem vraťte před proutek č.4. Proutek č.8 z pravé ruky horem provlékněte mezi proutky č.3 a č.4 a spodem vraťte mezi proutky č.1 a č.5 v horní části. Dále vezměte proutek č.2 z levé ruky a horem provlékněte mezi proutky č.5 a č.6 a spodem umístěte mezi proutky č.1 a č.8. Postupujte dále střídavě z pravé a levé strany až dopletete ke konci proutků. Nesmíte zapomenout citlivě dotahovat. Na konci svažte proutky provázkem, případně tenkým vrbovým proutkem.

Velik

❖ Ve

❖ Ve

Egypt

stará

obsah

Vajíč

Velik

vyfou

Akti

Voskovaná k

se na vajíčk

upevněn na n

Aktivita – v

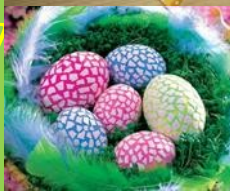
Hody, hody

Hod, hody do prv
dejte vejce malovan
nedáte-li malovaný
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese

Za kamny v koutku
na vrbovým proutk
proutek se ohýbá,
vajíčko se kolíbá,

proutek se zláme,
slepička z něj spad
vajíčko se odkulí
do strejčkovy stode

vajíčko křáp,
slepička vdák,
panímámo,
máte mi ho dát!

technik, kde
m, který je

[sk.cz/clanek/pro-
leni-
obte-si-s-detmi-
slice.html](http://sk.cz/clanek/pro-
leni-
obte-si-s-detmi-
slice.html)

❖ Velikonoční beránek - je symbolem člena Božího stáda, o němž se stará jejich pastýř- židovský Bůh. V křesťanství beránek symbolizuje památku Krista, „Beránka Božího“, který byl právě jako nevinný, čistý a poslušný beránek obětován. Beránek je již od středověku známý jako obřadní pokrm. Dnes se pečivo ve tvaru beránka peče každým dokem na Velikonoce v mnoha rodinách.

Aktivita - vytvoř si svého beránka na PC

http://www.grafika.cz/art/photoshop/ph_beranek.html

❖ Velikonoční zajíček je převzatý z Německa. Původ této tradice najdeme v historii - tajné roznášení vajíček mu bylo přisuzováno snad proto, že na jaře býval vídán u lidských obydlí, kde vyhledával potravu. Lidé také dříve do chleba upečeného ve tvaru zajíce pokládali vajíčko, z čehož si časem nejspíše vydedukovali, že vajíčka nosí právě zajíc.

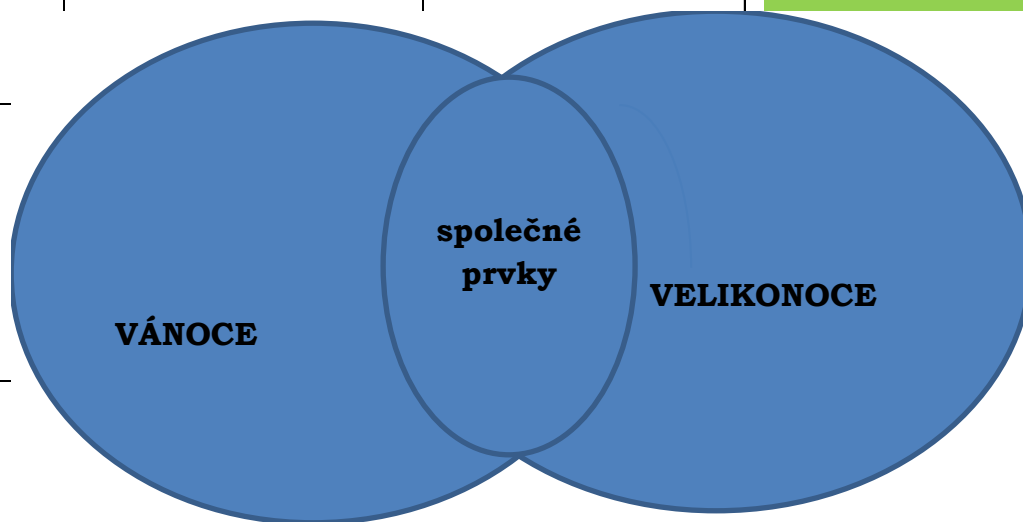

Dalším starým zvykem bylo honit "velikonočního zajíce", což znamenalo hledat ukrytá vajíčka na poli. Ne vždycky vajíčka přináší Velikonoční zajíček. Ve středních Čechách nadělovala liška, jinde zase slepička či dokonce skřivanek.

Aktivita - vymyslet příběh o velikonočním zajíčkovvi

Další aktivity:

	Co myslíte, že se stane?	Jaké pro to máte důkazy?	Co se opravdu stalo?
1.			
2.			
3.			
4.			

❖ Vennovy diagramy – požití při fixaci učiva, srovnávání schopných pojmů

nebo nakresleného, z
o ke kterému vymyslí
at osobu, která jej
ýt
m.
ou
a
ka
ještě více časů textu.

sobmon@seznam.cz

Krásné Velikonoce ☺

